

PODPORA ŽÁKŮ S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM

MENTÁLNÍ POSTIŽENÍ

- postihuje všechny složky osobnosti (duševní, tělesné, sociální)
- trvale porušená poznávací schopnost
- stav charakterizovaný celkovým snížením intelektových schopností
- vrozené nebo časně získané postižení (do 2 let života)

- příčiny vzniku: genetika, dědičnost, poškození mozku v prenatálním, perinatálním nebo postnatálním období

- **psychopedie** = speciálně pedagogická disciplína, která se zabývá výchovou a vzděláváním osob s mentálním handicapem.

KLASIFIKACE DLE MKN-10

- Lehké mentální postižení (IQ 50–69)
- Střední mentální postižení (IQ 35–49)
- Těžké mentální postižení (IQ 20–34)
- Hluboké mentální postižení (IQ pod 20)
- Jiná mentální postižení
- Neurčená mentální postižení

LEHKÉ MENTÁLNÍ POSTIŽENÍ - PROJEVY

- problémy se projeví při školní docházce
- konkrétní mechanické myšlení
- omezená schopnost logického myšlení
- slabší paměť, vázne analýza a syntéza
- JM, HM lehce opožděna
- rozvoj sociálních dovedností zpomalen
- afektivní labilita, impulzivnost, úzkostnost
- komunikace - používá naučené komunikační vzorce

STŘEDNĚ TĚŽKÉ MENTÁLNÍ POSTIŽENÍ - PROJEVY

- rozvoj myšlení a řeči výrazně opožděn - přetrvává do dospělosti
- řeč - jednoduchá, obsahově chudá, často agramatismy, věty velmi jednoduché
- trvale celková neobratnost, neschopnost jemných úkonů
- emocionální labilita, nepřiměřené afektivní reakce

DEMENCE

- proces zastavení, rozpadu mentálního vývoje po 2. roce života
- **příčiny:** porucha, nemoc, úraz mozku, zánět mozkových blan, poruchy metabolismu, intoxikace, nádory, duševní poruchy
- postupné zhoršování
- nepostihuje všechny složky najednou, ale postupně
- **projevy:**
 - poruchy paměti, orientace, úsudku, pozornosti
 - narušeny schopnosti abstraktního myšlení
 - motivace, emotivita, chování, komunikace
 - --> až celková degradace osobnosti

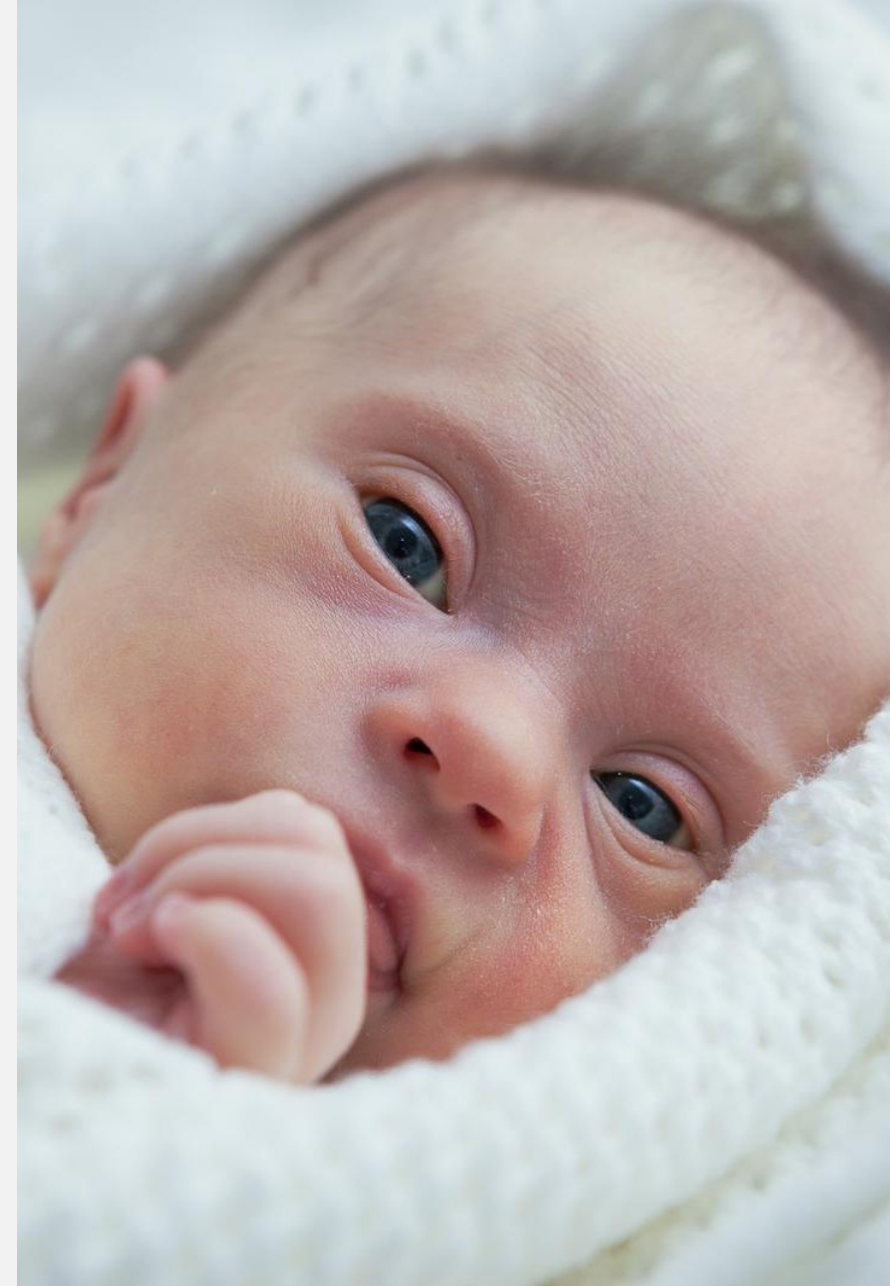
DOWNŮV SYNDROM

- vrozená chromozomální anomálie
- vznik při splynutí vajíčka a spermie, kdy hned v prvotní buňce zůstane chromozom navíc a každá další buňka pak pokračuje v dělení již s touto vadou
- přebývá 21. chromozom - každá buňka obsahuje tři 21. chromozomy (běžná buňka má 46 chromozomů, u dítěte s DS 47 chromozomů)
- náhodný jev (možný rizikový faktor je věk rodičů - matka nad 35 let a otec nad 50 let)

ZNAKY DS

- **Hlava** – menší, temeno lehce zploštělé
- **Obličej** – menší plošší nos a ploché rysy tváře – kulatý vzhled
- **Oči** – užší oční víčka, ve vnitřním koutku oka kolmá kožní řasa (bilaterální epikantus)
- **Brushfieldovy skvrny** – bílé či nažloutlé tečky po okraji duhovky
- **Ústa** – menší ústa ve srovnání velikostí jazyka
- **Vlasy** – lidé s DS většinou mívají rovné a velmi jemné vlasy (ne u všech případů)
- **Uši** – bývají často menší, zúžené mohou být i ušní kanálky
- **Krk** – širší a mohutnější

ZNAKY DS

- **Svalový tonus** – celková svalová ochablost (hypotonie) i orofaciální oblasti
- **Ochablost vazů** – volnější klouby
- **Nedostatečná pevnost šlach** – ploché nohy
- **Tělesná váha** – porodní váha nižší, od 3 let a hl. v dospělosti nárůst hmotnosti, sklony k nadváze
- **Růst** – dospělý muž s DS měří 147 – 162 cm, dospělá žena 135-155 cm
- (Film – Yo, también)

- **Zdravotní komplikace**
 - Vrozené srdeční vady (50%), onemocnění dýchacích cest
 - Krátkozrakost (40%), strabismus
 - Sluchové vady způsobené zúžením zvukovodu a hromaděním ušního mazu ve středouší
 - 30x vyšší pravděpodobnost výskytu leukemie

VIDEO

VZDĚLÁVÁNÍ JEDINCŮ S MP

Předškolní vzdělávání

MŠ

MŠ speciální

přípravná třída ZŠ

přípravný stupeň ZŠ speciální

Povinná školní
docházka

ZŠ

ZŠ praktická
(max. do r. 2018, II. st. ZŠ)

ZŠ speciální

Profesní příprava

SOU

OU

Praktická škola jednoletá

Praktická škola dvouletá

VZDĚLÁVÁNÍ JEDINCŮ S MP

- Asistent pedagoga
- IVP
- Úprava očekávaných výstupů
- Možno nahradit např. 2. cizí jazyk jinou vzdělávací oblastí
- Slovní hodnocení
- Větší časová dotace, rozfázování úkolu, ověřovat porozumění
- Názorné pomůcky, multisenzoriální přístup

PORUCHY AUTISTICKÉHO SPEKTRA

- Vývoj jedince probíhá odlišným způsobem od jedince zdravého, tato porucha zasahuje všechny složky osobnosti jedince
- Projevy jsou velice rozmanité, nelze najít dva jedince s autismem, kteří by měli stejné projevy
- Přes velkou rozmanitost projevů uvnitř autistického spektra se projeví kvalitativní postižení především ve **třech oblastech (triáda)**:
 - Komunikace
 - Sociální chování
 - Představivost – (stereotypní okruh zájmů)

PROJEVY

- role cizince, který nerozumí okolí.
- náš svět je pro něj skládkou, jejíž díly do sebe nezapadají
- naučené dovednosti nezvládá aplikovat v nově vzniklých situacích běžného života
- nesnáší změny. - změny v zavedeném řádu mu činí omezenou možnost předvídat sled událostí, a tím ztrácí jistotu a nezávislost
- kvalita komunikace je silně narušena, často dítě vůbec nemluví a pokud ano, není schopné konverzovat, často opakuje slova či věty – echolálie
- o sobě mluví ve 3. osobě
- chybí přátelské emoční reakce, nemají potřebu se mazlit, dotyk cizí ruky není příjemný
- nevyhledává oční kontakt, většinou se dívají do země či stranou

ASPEREGERŮV SYNDROM

- Intelekt bývá zachován, někdy je nadprůměrný
- Sociální abnormality nejsou u tohoto syndromu tak výrazné jako u autismu
- Základním znakem této poruchy je egocentrismus, provázený malou nebo žádnou schopností či snahou kontaktu s vrstevníky
- Typické jsou zvláštní zájmy obsesivního charakteru – zájem o dinosaury, matematiku, astronomii, studování jízdních řádů, telefonních seznamů, sledování určitých televizních pořadů apod.
- Dávají přednost osamělým aktivitám a komunikují zvláštním způsobem – je pro ně typické detailní vyjadřování, kdy touží komunikovat pouze o předmětu svého zájmu

VIDEO

- Děti úplňku
- Tak daleko, tak blízko
- Dobrý doktor (Good Doctor)
- Výjimeční
- Atypical - seriál
- IG:
 - autismus_doopravdy
 - Dodoismus369
 - hana.rosenthal

PODPORA VE ŠKOLE

- **Princip individualizace**
 - Přizpůsobení prostředí, řešení behaviorálních problémů
- **Princip strukturalizace**
 - Čas, prostor
- **Princip vizualizace**
 - Pomůcky, obrázky, schémata...

DĚKUJI ZA POZORNOST :)

ZDROJE

- Thorová, K. (2016). *Poruchy autistického spektra* (Vydání třetí, přepracované a rozšířené). Portál.
- Valenta, M. (2013). *Psychopedie* (5., dopl. a upr. vyd). Praha: Parta.
- Katalog podpůrných opatření: [Mentální postižení nebo oslabení kognitivního výkonu](#)